

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Joanna Lemańska

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z protestu K.S.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

z udziałem Prokuratora Generalnego,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 26 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Joanna Lemańska Krzysztof Wiak Oktawian Nawrot

UZASADNIENIE

Pismem z 16 czerwca 2025 r. K.S. (dalej: „wnosząca protest”) wniosła protest przeciwko ważności wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej przeprowadzonych w dniu 1 czerwca 2025 r.

Wnosząca protest zarzuciła, że nie otrzymała jakiejkolwiek odpowiedzi na jej zgłoszenie do pracy w komisji wyborczej. W tym celu wielokrotnie podejmowała próby uzyskania informacji w Urzędzie Dzielnicy B. Wnosząca protest wskazała, że pomimo iż jest rezydentką w Szwajcarii, chciała wziąć udział w pracach obwodowej komisji wyborczej.

Pismem z 24 czerwca 2025 r. Prokurator Generalny wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 321 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2025, poz. 365, dalej: „k.wyb.”), protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego (§ 1). W odniesieniu do wyborcy przebywającego za granicą lub na polskim statku morskim wymogi wymienione w § 1 uważa się za spełnione, jeżeli protest został złożony odpowiednio właściwemu terytorialnie konsulowi lub kapitanowi statku. Wyborca obowiązany jest dołączyć do protestu zawiadomienie o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju, pod rygorem pozostawienia protestu bez biegu (§ 2).

W niniejszej sprawie wnosząca protest przebywała za granicą (w Szwajcarii), lecz nie ustanowiła pełnomocnika zamieszkałego w kraju, ani pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju. Wprawdzie wnosząca protest nadała przesyłkę w szwajcarskiej placówce pocztowej 16 czerwca 2025 r., jednakże nadanie protestu wyborczego w innej niż polska placówka operatora pocztowego nie może zostać uznane za równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego w ustawowym terminie (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 lipca 2019 r., I NSW 65/19; z 5 grudnia 2023 r., I NSW 822/23; z 10 lipca 2024 r., I NSW 35/24). Wnosząca protest nie skorzystała z możliwości złożenia protestu właściwemu terytorialnie konsulowi ani też nie nadała pisma w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, a w rezultacie

protest należało potraktować jako złożony w dniu wpływu do Sądu Najwyższego. Protest wyborczy wpłynął do Sądu Najwyższego 20 czerwca 2025 r., czyli po upływie ustawowego terminu na składanie protestów wyborczych.

Ponadto, zgodnie z art. 323 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów, w postępowaniu nieprocesowym, i wydaje opinię w formie postanowienia w sprawie protestu. Biorąc powyższe pod uwagę, w postępowaniu zainicjowanym protestem wyborczym zastosowanie znajduje m.in. art. 511 § 1 k.p.c., zgodnie z którym wniosek o wszczęcie postępowania powinien czynić zadość przepisom o pozwie. Regulujący te kwestie art. 187 § 1 k.p.c. stanowi zaś, że pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego. Warunki te określone zostały w art. 126 k.p.c., zgodnie z którym każde pismo procesowe powinno zawierać: oznaczenie sądu, do którego pismo jest skierowane; imiona i nazwiska lub nazwy stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników; oznaczenie rodzaju pisma; osnovę wniosku lub oświadczenia; w przypadku gdy jest to konieczne do rozstrzygnięcia co do wniosku lub oświadczenia – wskazanie faktów, na których strona opiera swój wniosek lub oświadczenia, oraz wskazanie dowodu na wykazanie każdego z tych faktów; podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika; wymienienie załączników (§ 1). Gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie powinno zawierać m.in. oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby i adresy stron, oznaczenie miejsca i zamieszkania lub siedziby i adresy przedstawicieli ustawowych i pełnomocników stron oraz numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnoszącego pismo (§ 2). Niespełnienie przez podmiot wnoszący protest wymogów formalnych, skutkuje pozostawieniem protestu bez dalszego biegu. Wnosząca protest nie wskazała swojego numeru PESEL. Jej pismo było zatem dotknięte nieusuwalnymi brakami formalnymi, które wiążą się z koniecznością pozostawienia protestu bez dalszego biegu, bez wzywania do uzupełnienia braków (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2023 r., I NSW 11/23).

Co więcej, w niniejszej sprawie wnosząca protest nie sformułowała zarzutów, z których wynikałoby, że doszło do popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg

głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 k.wyb.). Protest dotyczył wyłącznie braku reakcji na jej zgłoszenie do pracy w obwodowej komisji wyborczej.

Z tego względu Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 w zw. z art. 321 k.wyb. pozostawił protest bez dalszego biegu.

ZG

[a.ł.]